

BÖBREK TÜMÖRLERİNİN PATOLOJİK DEĞERLENDİRİLMESİ

Hasan GÖKÇE¹

GİRİŞ

Böbrekte hem benign hem de malign tümörler gelişir. Tümörlerin büyük kısmı tübül epitel hücrelerinden kaynaklanır. Benign tümörler nadirdir, onkositom dışında çoğu klinik açıdan sorun oluşturmaz ve genellikle rastlantısal olarak saptanırlar. Böbrek adenokarsinomları yani renal hücreli karsinomlar ise ciddi morbidite ve mortalite potansiyeli taşıdıklarından erken tanı ve tedavi önem taşımaktadır. Ne yazık ki tanı esnasında genellikle büyük kitleler oluşturmuşlardır ve bir kısmı metastaz yapmıştır. Böbrek kanserlerinin görülme sıklığı ve ölüm oranları, sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi farklı birçok ülkede artmaktadır. Renal hücreli karsinom (RCC), dünya çapında tüm kanserlerin %2'sini oluşturur ve kanser ölümlerinin %2'sinin nedenidir. Böbrek kanseri günümüzde erkeklerde yedinci, kadınlarda onuncu en yaygın kanser türüdür. Erkek kadın oranı yaklaşık 1,58:1'dir. Etiyolojide obezite, sigara, hipertansiyon, edinsel kistik böbrek hastalığı, mesleki trikloretilen maruziyeti ve genetik yatkınlık yer almaktadır. Günümüze kadar böbrek tümörlerinin sınıflandırması geleneksel olarak, tümör hücrelerinin morfolojik özelliklerine ve tümörün mimari yapısına (örn. berrak hücreli RCC, papiller RCC), tümör yerleşim yerine (örn. toplayıcı kanal karsinomu ve renal medüller karsinom), altta yatan böbrek hastalığına (örn. edinilmiş kistik hastalıkla ilişkili RCC) ve/veya tümörlerin embriyolojik yapılara benzerliğine (örn. metanefrik adenom) göre yapılmıştır. Günümüzde moleküler çalışmalardan elde edilen verilerle bir dizi yeni tümör kategorisi [fumarat hidrataz eksikliği olan RCC, *TFE3-rearranged* RCC, *ALK-rearranged* RCC, *TFEB-rearranged and TFEB-amplified* RCC, *ELOC (TCEB1)-mutated* RCC, *SMARCB1 (IN11)-deficient* RCC,

¹ Prof. Dr., İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji AD., hasan.gokce@inonu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-4658-9987

KAYNAKLAR

- WHO Classification of Tumours Editorial Board (2022). Urinary and Male Genital Tumours. Lyon: International Agency for Research on Cancer (WHO classification of tumours series, 5th ed.; vol. 8). <https://publications.iarc.fr/610>.
- Kumar, V. Abbas, AK. ve Aster, JC. (2013). Robbins Basic Pathology. Philadelphia: Elsevier Saunders.
- Yörükoğlu, K. (2023). Üriner Sistem Histoloji ve Patolojisi. İçinde N. Vardı, N. Karadağ Soylu, H. Gökçe, C. Yakıncı, Histoloji ve Patoloji (481-518). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri. <https://app.expertpath.com/treenode/kidney/029685e7-be51-4963-b17e-d9092d91df82>
- Rekhtman, N. Baine, MK. ve Bishop, JA. (2019). Quick Reference Handbook for Surgical Pathologists. Cham: Springer Nature.